SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 705/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť [redacted], [redacted] [redacted], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Andrea Havelková, s. r. o., D. Dlabača 2748/28, Žilina, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Andrea Havelková, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C/107/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2014 doručená sťažnosť [redacted] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou

namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C/107/2010.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza, že 19. mája 2010 podal na okresnom súde žalobu o ochranu osobnosti. Okresný súd rozhodol v tejto veci dvakrát rozsudkom z 31. marca 2011 a následne zo 17. júna 2013, pričom jeho rozhodnutia boli dvakrát zrušené Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“), poslednýkrát uznesením z 28. februára 2014. Okresný súd podľa názoru sťažovateľa teda koná neefektívne a nesústredene a tiež od 27. marca 2014 je vo veci nečinný viac ako 7 mesiacov, a preto sa sťažovateľ domnieva, že doterajším postupom okresného súdu v predmetnom konaní boli porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, pretože sťažnosť podľa jeho názoru a taktiež podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Komanický, Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike) nie je efektívnym a účinným právnym prostriedkom nápravy.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C/107/2010 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a aby prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Zároveň sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € a úhrady trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou sťažnosti a predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým malo byť porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a s jej prílohami dospel k záveru, že sťažnosť v čase, keď o nej rozhoduje ústavný súd, je zjavne neopodstatnená. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prieťahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa

nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014). Ústavný súd v súvislosti s hodnotením údajnej neefektívnosti postupu okresného súdu a v súlade so svojou predchádzajúcou judikatúrou, podľa ktorej „... nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05), dospel k záveru, že aj v danej veci ide o takýto prípad, pretože konanie okresného súdu nevykazuje také znaky nečinnosti, ktoré by v čase rozhodovania ústavného súdu boli ústavne významné. Okresný súd v tejto veci aj dvakrát rozhodol rozsudkom, a i keď možno pripustiť určitú neefektívnu a nesústredenú prácu okresného súdu, postup okresného súdu smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a v zásade okresný súd koná plynulo, pričom ústavný súd nezistil dlhšie obdobia nečinnosti, počas ktorých malo dochádzať k zbytočným prieťahom. Ani sťažovateľ v sťažnosti nepoukázal na dlhšie obdobia nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd nemohol prehliadnuť okolnosť, že v posudzovanej veci samotné odvolacie konania pred krajským súdom trvali v prvom prípade jeden rok a v druhom deväť mesiacov, no sťažovateľ vo vzťahu ku krajskému súdu prieťahy nenamietal. Hoci sťažovateľ svoju sťažnosť založil najmä na poukázaní na neefektívny a nesústredený postup okresného súdu, čo možno čiastočne uznať, podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach danej veci doba konania na okresnom súde však nie je neprimerane

dlhá a ide len o ojedinelé prieťahy, ktoré samy osebe nedosahujú ústavne neprimeranú intenzitu. Vychádzajúc z analýzy postupu okresného súdu preto ústavný súd hodnotí sťažnosť sťažovateľa v čase rozhodovania o nej ako zjavne neopodstatnenú.

Z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými výraznými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Vzhľadom na uvedené možno v danej veci konštatovať, že ústavný súd nepovažoval doterajší postup okresného súdu za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Až pokračujúca nečinnosť okresného súdu by eventuálne mohla spôsobiť porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru), čo však ústavný súd v súčasnom období nemôže posúdiť. Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že mohol sťažnosť odmietnuť aj pre neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pretože sťažovateľ sťažnosť na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu nepodal a jeho argument, že *„sťažnosť nie je efektívnym alebo účinným právnym prostriedkom nápravy“*, v okolnostiach posudzovanej veci nemožno akceptovať. Ústavný súd k tomu v zmysle svojej konštantnej judikatúry (pozri II. ÚS 423/2012, I. ÚS 145/2013, IV. ÚS 62/2013 a III. ÚS 80/2013) uvádza, že nevyčerpanie všetkých účinných prostriedkov nápravy (napr. sťažnosť na prieťahy v konaní, adresovanú predsedovi súdu) naďalej považuje v zásade za dôvod odmietnutia sťažnosti pre jej neprípustnosť. Pokiaľ

sťažovateľ poukazoval na rozhodnutia ESĽP (Ištván a spol., resp. Komanický proti Slovenskej republike), tieto *in concreto* boli iné ako vec sťažovateľa už len z toho dôvodu, že v uvedených konaniach prieťahy trvali oveľa dlhšie (išlo o prieťahy v trvaní 6 rokov a 5 mesiacov, resp. viac ako 11 rokov) ako v tomto posudzovanom konaní.

Ústavný súd na základe svojej stabilizovanej judikatúry (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012) netrvá na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) v zásade už iba v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bola už *prima facie* zjavne neprimeraná, čo však v konkrétnych okolnostiach danej veci nemožno podľa jeho názoru bez ďalšieho konštatovať. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu neprichádzalo už do úvahy, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uvedených v sťažnosti (čl. 127 ods. 2 ústavy).

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom ustanovených náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade, že postupom okresného súdu bude aj naďalej dochádzať k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2014